

БІОТИЧНІ ЗАГРОЗИ ТУЇ ЗАХІДНОЇ У САДОВО-ПАРКОВИХ НАСАДЖЕННЯХ

*Глоговський Л. В.*¹, доктор філософії,

*Гулько Б. І.*¹, кандидат сільськогосподарських наук,

*Горбенко Н. Є.*², кандидат сільськогосподарських наук,

*Рожко І. С.*¹, кандидат сільськогосподарських наук,

*Підлубенко І. М.*¹, кандидат сільськогосподарських наук

¹Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького,

²Національний лісотехнічний університет України

glogovski19@gmail.com

Туя західна (*Thuja occidentalis* L.) є однією з найпопулярніших декоративних рослин, яку широко використовують у садово-парковому будівництві, ландшафтному дизайні та озелененні міських територій. Попри її невибагливість, морозостійкість і декоративність, ця хвойна порода не є повністю захищеною від впливу шкідників і хвороб, які можуть значно погіршити її зовнішній вигляд, а в окремих випадках – спричинити загибель рослини [1]. Найчастіше проблеми виникають при недотриманні умов вирощування, зокрема за надмірного зволоження, загущення посадок, поганого провітрювання або навпаки – у посушливих та спекотних умовах.

Серед шкідників, які уражають тую західну, найпоширенішою є туєва попелиця (*Cinara juniperina* De Geer) [2]. Ця дрібна комаха заселяє молоді пагони, живиться соками, виснажуючи рослину. Ураження проявляється у вигляді жовтіння, скручування хвої, а також появи липкої речовини – «медвяної роси», яка сприяє розвитку сажистого грибка. Для боротьби з попелицею використовують інсектициди контактної-системної дії, зокрема такі препарати, як «Актеллік», «Конфідор», «Біотлін». Рекомендується також видалення сильно уражених гілок і проведення профілактичних обприскувань навесні.

Нерідко на тую нападає мінуюча міль (*Argyresthia thuiella* Packard) – дрібний метелик, личинки якого пошкоджують хвою, створюючи в ній ходи. Уражена хвоя буріє, скручується, а потім опадає. Зараження зазвичай починається з внутрішньої частини крони і згодом поширюється на всю рослину. Ефективними засобами боротьби є весняне обприскування інсектицидами на зразок

«Актара», «Карате Зеон», «Децис», а також санітарна обрізка уражених гілок. Для зниження чисельності шкідника рекомендується розпушування ґрунту навколо рослин, що дозволяє знищити частину лялечок.

У посушливу і жарку погоду на туї часто з'являється павутинний кліщ (*Tetranychus urticae* Koch), який проколює клітини хвої і висмоктує соки, що призводить до її знебарвлення, буріння та опадання. Поява павутини на нижній стороні гілочок – характерна ознака його активності. Основними засобами боротьби є акарициди, зокрема «Фітоверм», «Неорон», «Оберон». Також рекомендується регулярне зволоження крони та підвищення вологості повітря навколо рослини, що значно ускладнює розвиток кліща. Біологічним методом боротьби є застосування хижих кліщів ентомофагів, таких як *Phytoseiulus persimilis* Athias-Henriot.

Туя також може пошкоджуватися листовійками, пильщиками та іншими комахами які пошкоджують хвойні насадження, особливо в роки масових спалахів. Ці шкідники пошкоджують хвою, молоді пагони, спричиняючи деформацію і зниження декоративності. У разі помірного ураження ефективним є ручне збирання шкідників або обприскування інсектицидами контактної дії, такими як «Фастак», «Інтавір» або «Актелік».

Найважливішим аспектом захисту туї західної в паркових насадженнях є профілактика. Для запобігання розвитку хвороб і появи шкідників необхідно висаджувати тую на добре дренованих ґрунтах, уникати перезволоження і пересихання, дотримуватись оптимальної відстані між рослинами для гарної вентиляції. Регулярне санітарне обрізання, видалення опалого хвої, весняне обприскування комбінованими фунгіцидами й інсектицидами дозволяють значно знизити ризик ураження. Усе це в комплексі забезпечує здоров'я та довговічність туї, зберігаючи її декоративні якості на багато років.

Список використаних джерел

1. Миклуш, С. І., Дебринюк, Ю. М., Заячук, В. Я., Крамарець, В. О., Криницький, Г. Т., Мазепа, В. Г., Михайлів, О. Б., Осадчук, Л. С., Сорока, М. І. & Часковський, О. Г. (2022). *Шкідники і хвороби лісу та заходи боротьби з ними. Основи лісогосподарювання*. Львів: Галицька Видавнича Спілка.
2. Пузріна, Н. В. (2020). *Шкідники та збудники хвороб деревних декоративних рослин*. (Ч. I) ; Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025